**Ote pöytäkirjasta:** Vammaisneuvosto 17.9.2026

**Vammaisneuvoston näkökulma Kouvolan kaupungin talousarvioon**

**Vammaisneuvosto 17.9.2026 § 52**

**Valmistelija**: asumis- ja hyvinvointiasiantuntija Sonja Ronkonen, puh. 040 144 0423, sonja.ronkonen(at)kouvola.fi

Muotoillaan vammaisneuvoston näkökulma kaupungin talousarviosta mm. Kirjastojen sekä liikunta- ja kulttuuritilojen osalta.

**Lisätietoja**: asumis- ja hyvinvointiasiantuntija Sonja Ronkonen, puh. 040 144 0423, sonja.ronkonen(at)kouvola.fi

**Puheenjohtajan ehdotus:**

Kannanotto lautakuntaan, valtuustoon, hallitukseen ja johtoryhmiin.

**Asian käsittely:**

Puheenjohtaja muotoili kannanoton (liite) Kouvolan kaupungin talousarvioon, missä otettiin huomioon mm. kirjastojen sekä liikunta- ja kulttuuritilojen vaikutuksia vammaisen ihmisen osallistumismahdollisuuksiin ja niiden vaikutuksiin. Kannanotto esitelty vammaisneuvostossa ja hyväksytty yksimielisesti. Laila Uljas nosti esiin kouluverkkomuutokset; pidentyvät koulumatkat lisäävät kuormitusta etenkin erityislapsilla. Lakisääteinen koululaadunarviointi on huomioitava päätöksenteossa.

**Vammaisneuvoston päätös:**

Kannanotto lähetetään lautakuntaan, valtuustoon, hallitukseen ja johtoryhmiin.

---

Liitteet

Liite 1 Vammaisneuvoston lausunto vuoden 2027 talousarvion valmisteluun Kouvola

Otteen tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa:

Kouvolassa 24.9.2026

pöytäkirjanpitäjä

Johanna Andersson

*** Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti. ***

**Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 52**

**Muutoksenhakukielto**

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

# Vammaisneuvoston lausunto Kouvolan kaupungin vuoden 2027 talousarvion valmisteluun

Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että vuoden 2027 talousarvion ja talouden tasapainottamistoimien valmistelussa vammaisten henkilöiden näkökulma huomioidaan **läpileikkaavasti kaikilla kaupungin toimialoilla**.

Vammaisvaikutusten arviointi tulee tehdä ennakolta osana talousarvion valmistelua ja ennen vammaisten henkilöiden arkeen vaikuttavia ratkaisuja. Arvioinnin tulee ulottua myös kaikille kuntalaisille tarkoitettuihin palveluihin ja toimintoihin, sillä niihin kohdistuvilla muutoksilla voi olla vammaisiin henkilöihin huomattavasti suurempia vaikutuksia kuin muihin kuntalaisiin.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että talousarvion valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota:

- liikunta- ja kulttuuripalvelujen saavutettavuuteen, esteettömyyteen ja yhdenvertaisiin osallistumismahdollisuuksiin
- vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten yhdenvertaiseen oikeuteen opetukseen, riittävään tukeen sekä esteettömään ja saavutettavaan oppimisympäristöön
- koululaadunarvioinnin tuloksiin ja niiden huomioimiseen päätöksenteossa
- katujen, yleisten alueiden, joukkoliikenteen ja muun kaupunkiympäristön esteettömyyteen sekä riittävään kunnossapitoon
- palveluverkon muutosten vaikutuksiin vammaisten henkilöiden liikkumiseen ja tosiasialliseen mahdollisuuteen käyttää palveluja
- kaupungin investointien esteettömyyteen ja saavutettavuuteen
- säästötoimien **yhteis- ja kasautuvien vaikutusten arviointiin**.

**Kasautuvat vaikutukset on tunnistettava**

Vammaisneuvosto korostaa erityisesti talouden tasapainottamistoimien kasautuvien vaikutusten arviointia.

Yksittäinen palvelun supistaminen, toimipisteen siirtyminen kauemmas, maksun korottaminen, kulkuyhteyden heikentyminen tai kunnossapidon vähentäminen voi erikseen tarkasteltuna vaikuttaa vähäiseltä. Kun samalle henkilölle kohdistuu useita muutoksia samanaikaisesti, niiden yhteisvaikutus voi kuitenkin merkittävästi heikentää mahdollisuuksia liikkua, käyttää palveluja, opiskella, harrastaa, osallistua sekä elää itsenäistä elämää.

**Talouden tasapainottaminen ei saa johtaa siihen, että vammaisten henkilöiden eriarvoisuus lisääntyy tai heidän mahdollisuutensa pysyä mukana yhteiskunnassa heikkenevät.**

**Vammaisten henkilöiden osallisuus koko kaupungin valmisteluun**

Kouvolassa vammaisneuvosto pääsee esteettömyystyöryhmän kautta vaikuttamaan rakennetun ympäristön esteettömyyteen jo suunnittelun ja esimerkiksi piirustusten valmisteluvaiheessa. Vammaisneuvosto pitää tätä hyvänä toimintatapana, jota tulee jatkaa ja vahvistaa.

Vammaisten henkilöiden osallistumista ei kuitenkaan tule rajata vain rakennetun ympäristön esteettömyyteen.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että **vammaisten henkilöiden näkökulma ja kokemusasiantuntemus otetaan poikkihallinnollisesti mukaan kaupungin eri toimialojen työryhmiin, hankkeisiin ja valmisteluun aina silloin, kun käsiteltävillä asioilla on vaikutuksia vammaisten henkilöiden arkeen, palveluihin, liikkumiseen, opiskeluun, harrastamiseen tai osallisuuteen.**

Osallistumisen tulee tapahtua riittävän varhaisessa vaiheessa, jolloin asioihin on vielä mahdollista aidosti vaikuttaa. Vammaisneuvoston tehtävä ei ole ainoastaan arvioida jo valmisteltuja ratkaisuja, vaan tuoda vammaisten henkilöiden näkökulma osaksi valmistelua.

Vammaisneuvosto korostaa, että vammaiset henkilöt ovat kaupungin palvelujen käyttäjiä, lapsia ja oppilaita, opiskelijoita, työntekijöitä, harrastajia, järjestötoimijoita ja kuntalaisia siinä missä muutkin. Siksi vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja saavutettavuuden tulee näkyä **koko kaupungin talousarviossa, toiminnassa ja päätöksenteossa läpileikkaavasti**.

## Vammaisneuvoston esitys

Vammaisneuvosto esittää, että vuoden 2027 talousarvion ja talouden tasapainottamistoimien valmistelussa:

1. toteutetaan vammaisvaikutusten ennakkoarviointia kaikilla toimialoilla,
2. arvioidaan yksittäisten toimenpiteiden lisäksi niiden yhteis- ja kasautuvat vaikutukset,
3. turvataan vammaisten henkilöiden yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää kaupungin palveluja ja osallistua yhteiskuntaan sekä
4. vahvistetaan vammaisten henkilöiden ja vammaisneuvoston mahdollisuuksia osallistua poikkihallinnollisesti kaupungin työryhmiin ja valmisteluun jo asioiden varhaisessa vaiheessa.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että talouden tasapainottaminen ei johda vammaisten henkilöiden eriarvoisuuden lisääntymiseen, osallisuuden kaventumiseen tai siihen, että heidän mahdollisuutensa pysyä mukana yhteiskunnassa heikkenevät.

Rakentavin terveisin,
Kouvolan kaupungin vammaisneuvosto